DURNYAŊ KIKE BE KEYILI KPRA TA LAŊE DIMEDI KIKE BE KUMU SO BE ASHYEŊ NE MOBE KASHINTEŊ AKPA

ASHENFESO

Kepin nε kemaŋkura, dimedi be eyilikpa nε mobe kumu so be asheŋ e la mobe kashinteŋ nε eyur-wushi be egbel-tulwase.

Kedo ne kekplan dimedi be kashinten ere so e naa bra barkone, a duu mfera lubi dimedi be kumu to, n nan shi ne durnyan to dimedi bu kebaa malga yelyela, eboreshun, kayeni-yeni ne kanye kii ashen kpakpa so bebolpo kuto.

Ku daga fane awura-shen be mbra ka bee kun dimedi be kashinten n sa maa shi ne eko maa kini mo barkasa nko a nyan mo.

A daga keteni efuli-ana be kakurwe kelepo so.

Yunated Neshin be baasa sa yerda kawol to ta a laŋɛ baasa be kashinteŋ-kpra nɛ bumode eyilikpa nɛ bu tiŋ teŋi bumobe kachena nɛ kebawɔtɔ lɛla be akpa so.

Efuli-ana nε a wo konokonwole ere to bo ntaŋ fanε baŋ pε abar be nsher to n nya bunyaŋ nε kemaŋkur kashinteŋ ere to.

Ekama be kepin kashinteŋ nɛ kumu so be asheŋ ere e la demu kpra nɛ ku beeŋ chɛ to n teŋi ntaŋ ere so. Naniere, kumo so.

Durnyan kike be nsher gbon nna yili dimedi kike be kumu so be ashen ne kashinten ere.

Amuso, Kamalga ere to

BEE JINI FANE "GENERAL ASSEMBLY" BEE

Kaŋɛ ekama fanɛ kayili nɛ kuwɔ kawol ere to la amo nɛ a beeŋ wɔrɔ anfaani nsa ekama mo ne ewɔ efuli nna so. Ekama nta n-ya mata durinya kikɛ be mmalga yiliso so. Adaga efuli kikɛ eshuli n sa kamalga mo nɛ kuwɔ kawal ere to nta kumo nki kapatɛ nsa anye. Nsa nɛ kamalga ere eluri efuli kikɛ nɛnɛ: epeŋi petɛkpa, epeŋi-tɔrkpa, banaso, jisaso kusɔ nɛ adaga anye kikɛ ewurɔ nna ela.

Demu 1

Bu kurwe dimedi kikε mobe kumu so, nε mobe, eyilikpa, kesheŋ nε kashinteŋ maŋ kɔr eko peyε to. Nyinpela sa dimedi kikε lakal nε mfεra fanε bu chena abarso kelepo so.

Demu 2

Ekama ko ekpa ta a laŋɛ kashinteŋ ere kikɛ nɛ kumu so be asheŋ nɛ a wo keyili kpra ere to nɛ nkpiɛto kikɛ maŋ woto ashi yiri, kawol be ndu li, kenyɛn/keche, ngbar, eborɛ shuŋ, kumu be kekeni nko lakal ko, efuli so nko kebawoto be ekpa so, kapitɛ, kakurwe nko eyilikpa ko be kabaso.

N naŋ tii so, nkpiɛto kikɛ e sa maŋ wɔtɔ ta a yɔ kumu be kekeni to, demu-ji to, nko efuli nɛ fo shi be eyilikpa durnyaŋ to nɛ loŋ be efuli nna suwe kumo kumu a keni kumo kumu so, nko efuli ko e naa keni kumu so ekpa ko so.

Demu 3

Ekama ko kashenteen ne mobe efute ne mobe kumu be kekun.

Demu 4

A maŋ daga nɛ eko e baa wɔ kenyanya nko kanyaŋ to. Kenyaya, kenya-tɔ nɛ kenya-fa be ekpa kama so daga ku ju.

Demu 5

A man daga bu ka nyan eko nko n woto mo ebasa to, nko n gberge mo kusoe.

Demu 6

Ekama ko kashinten, kaple-kama ne e wo ne bu pin fane esa e la mo mbra be ekpa so.

Demu 7

Ekama na la kukonwule nna mbra be ekpa so, a daga nɛ mbra na e kun ekama nɛ nkpiɛto man wɔtɔ.

Demu 8

Ekama ko kashinten ne bu yolge mo ashi efuli na be demu-ji akpa ne e ya do kashinten kpra ne mbra yili mo nna

so.

Demu 9

Ekama man daga ne bu pe mo jiga-jiga so, nko ne bu tii mo ebu nko n ju mo jiga-jiga so.

Demu 10

Ekama ko ekpa ne edemu-ji kpa ne a wo amobe amu so, a maa kpie to na ne a mige mo to nene ne jama kike e nu ta a lane mobe kashinten, ashen daga so ne kusoe gberge ne ban sa mo.

Demu 11

Ekama nε bu fa fo, fo kɔ kashinteŋ nε fo keni kefa nna, amɔ bu ji na mbri fo mbra be ekpa so jimaa to nε fo maŋ tiŋ chε fo kɔnɔ.

A maŋ daga nɛ bu fa ekama nkpal kesheŋ nɛ ku maŋ daga kusoe gberge so ashi efuli na nko efuli-ana kikɛ be mbra so, saŋɛ nɛ e wɔrɔ la be kesheŋ na. A maŋ naŋ daga nɛ bu gberge esa kusoe nɛ ku baa chɔ kumo nɛ bu junkpar n sa mo saŋɛ nɛ e wɔrɔ loŋ be kesheŋ nna.

Demu 12

A maŋ daga nɛ fo luri fo barkasa be asheŋ to jigajigaso, mo dawule, mobe keyale nko mobe kebɔaya akpa, nko nɛ fo tige fo barkasa be jilma nɛ mobe eyilikpa so. Ekama kɔ kashinteŋ nɛ mbra na e kuŋ mo ashi baasa be kebaa luri mobe asheŋ to nɛ ketige nko nduwɛ mobe jilma so.

Demu 13

Ekama ko kashinten ne e baa nite mobe kumu so yelyela n nan tin chena mobe efuli so.

Ekama ko kashinten ne e ler efuli kike so, ne mobe efuli so gba n nan tin m beta m ba mobe efuli so.

Demu 14

Ekama ko kashinten ne e yo efuli ko so n ya molwe mobe kumu.

Nε bu fa esa kumobe ekpa so nkpal ashuŋ lubi nε e maa liε efuli na be kumu be kekeni be ekpaso nko asheŋ nε a bee dɔɔ kɔnɔkonwule be mbra na so, le be kashinten man wɔtɔ.

Demu 15

Ekama ko kashinten ne e shi efuli ko so.

A maŋ daga kekini eko mobe efuli so be keshi jiga-jiga nko n kini mobe kechɛrga efuli nɛ e shi na so.

Demu 16

Benyan na beche ya bulo, bu ko kashinten na bu kil n tana kanan na shan maa kun bumo fana yiri, efuli na bu shi na so, nko kanana baa bunyan ebora. Bu ko kashinten konwule ashi kakil to na kakil gbeni so to.

Poe ne baasa e kil abar, a daga ne bumo-wura-ana be kenyi kike e baa wo kakil na to.

Kanaŋ la ebɔrɛ so be kesheŋ na n naa la baasa to be katuŋ junkpar po nɛ a daga nɛ jamaa nɛ efuli kikɛ e baa kuŋ kumo.

Demu 17

Ekama ko kashinten ne e baa ko mobe kumu so be kapite nko mo ne mo bra-ana.

A man daga kepuni nko m mon eko mobe kapite.

Demu 18

Ekama ko mobe kumu so be mfɛra be kashinteŋ, lakal nɛ kananɛ e bee bunyaŋ eborɛ. La be kashinteŋ tii mobe kechɛrga kananɛ e bee bunyaŋ eborɛ nko mobe yɛrda, nɛ mobe kumu so be keshuŋ eborɛ-shuŋ mo nawule nko mo nɛ mo bra-ana.

Demu 19

Ekama ko mobe mfera ne kamalga be kashinten. La be kashinten tii kumu so be mfera be kefe ne shen maa kun mo, e naa ko mobe kashinten ne e fin, n nya nko n sa keboaya ne lakal ekpa kike so ne mbarga kike man woto.

Demu 20

Ekama ko mobe kashinten ne e ba wo kagbenewushi be nsher to.

Bu maa nyan eko a woto nsher ko to.

Demu 21

Ekama ko kashinten ne e baa wo efuli so be awura-shen to mo gbagba nko ne bu lara ba sa yelyela so ne bu yili bumo be ntilemu.

Ekama ko kashinteŋ nε eji mobe efuli so be kusonε ku la ekama peyε be tuno kananε eko gba beeŋ ji kumobe tuno nna.

Baasa be aparshen a daga a ka la awura-shen be egbel tulwase la be aparshen daga ne a shi sane sane be konkon be kele kashinten be ekpa so n naa la ekama be keshen ne baa le konkon nna kegblanto nko kumo ne ku be konkon be kele be mbra so.

Demu 22

Fo kama ne fo wo baasa to, fo ko kashinten ne baasa e kun fo, a daga ne fobe efuli so ne efuli-ana kike ka pe abar be kasher to, efuli-ana be keblase to ne amobe kapite be albarka to ne fo nya eyilikpa ne nankur ne ku daga fo dimedi ne dankare be ekpa so.

Demu 23

Ekama ko kashinten ne e shun kushun, ne e fin mobe kumuso be kepar ke Kushun n nan shun kushun mbra be ekpa so n nan kun mobe kumu ashi ketase fulon to.

Ekama ko kashinten ne bu ka mo kakoka konwule ne kushun konwule ne nkpieto kike man woto.

Ekama ko kashinten ne e ji mobe kushun be tuno, mo nawule nko mo ne mobe keyale ne e naa wo kebawoto ne ku daga dimedi, n nan fin kecheto ko ne ku daga ashi baasa kuto.

Ekama ko kashinten ne e baa wo beshumpo be konokonwule to ne bu baa kun mobe aparshen.

Demu 24

Ekama kɔ kashinteŋ nɛ e wushi ashi mobe kushuŋ akpa nɛ mobe ketase fuloŋ to, kushuŋ na be jemanɛ e sa maŋ pɔɔ eshumpo na so nɛ e naŋ nu ebel ashi saŋɛ saŋɛ be ewushi nɛ ku kɔ kakɔka.

Demu 25

Ekama kɔ kashinten nɛ e ba wɔ kebawɔtɔ lɛla to, mo nɛ mobe keyale, ta alanɛ eyur be alemfia, ajibi-ji so, asɔ-buuso, kowu chena so to nɛ kusɔ kama nɛ ku la jamaa peyɛ, e naa kɔ kashinten nɛ e kun mobe kumu sanɛ nɛ e man naa wɔ kushun to, nɛ e ka wɔ kulɔ to, nɛ kekulwu to, nɛ kenimu to nko kebawɔtɔ ko nɛ ku man duli mo.

Kenio to ne kebia to, kike daga kekeni so nene n nan daga keche to. Mbia ne bu kurwe kakil to nko kejipo to daga kakun konwule.

Demu 26

Ekama ko kashinten ne e nya kebala ne kabii. Kebala ne kebii daga ne bekekarso na e nya kumo yelyelya. Kebala ne kebii kekarso been ba la boshine. A daga ekama ka nya eno to ne broni be ashun be kebala ne kebii; benimu male be kebala ne kebii male daga ne ku be kenyi so.

Kebala ne kebii been lie dimedi be eyur kudu-anyo kike, n nan woto elen to, jilma ta a lane dimedi be kashinten ne mobe kumu so be ashen kpra ere. Ku been teni kenu-n-sa-abar so, kanyiti ne kenakpa efuli-anan to, yiri nko ebore be beshumpo be ntunso-ana to, n nan teni. Durnyan be efuliana be konokonwule be kebawoto kike ne kanbene wushi e baa woto.

Benawura-ana ko kashinten ne ekpa ne bu lara kebala ne kebii be ekpa ne ku daga bumobe mbia.

Demu 27

Ekama ko kashinten mobe kumu so ne e tin woro mobe baasa be adankareshen n nan tin ji adankare be aso lone so ne kabre be kache be kinishi buwi be kenyi be tuno.

Ekama ko kashinten ne ekpa ne e kun mobe kumu so ne kebelen be kushun.

Demu 28

A daga nε ekama e nya dimedi nε efuli-ana kikε be kebawətə, nε kashinteŋ nε kumu so be asheŋ nε a wə keyili kpra ere to e kurwe ebi lɛla.

Demu 29

Ekama ko mobe kushun baasa to, bumo to ne e bee kii esa lela.

Nε esa bee bo mobe kashinten nε kumu so be ashen so a daga nε e baa de mbra so, sanε na so e maan tor mo

barkasa ko be geshi to, lon e been woro kusone ku daga ne ashen e be abar so nene ne ye-ne-n-ye be kebawoto e nya edesekpa baasa to.

Kashinten ne kumu so be ashen ere man daga ku woro amo m foe ekpa kanane durnyan be efuli-ana be konokonwule yili kumo nna.

Demu 30

Shen man wo kawol ere to a nini fane efuli ko pkelen, baasa nko esa ko dawule peye nna, amoso eko man ko ekpa ne e woro keshen ko ne ku been jija kashinten ne kumu so be ashen ne a wo kawol ere to.